

Pyhäjärvi

Vpl. Pyhäjärven Rantakylän taloja ja asukkaita

Mikä oli Rantakylä? Rantakylä oli Pyhäjärven pitäjän kaakkoiskulmassa ihan Käisälmen rajalla Laatokan rannassa pieni maalaiskylä. Rantakylä oli saanut nimensä 1800-luvun lopussa. Rantakylä oli kahtena kyläosana, kylien välissä oli noin 2500 neliömetrin metsätaival.

Rantakylässä, tai sillä alueella oli seitsemän suurta taloa, jotka sitten olivat jakaantuneet pienemmiksi tiloiksi. Nyt kun evakkoon läksimme sillä alueella oli 22 taloa. Ensiksi niiden seitsemän talon viimeiset omistajat. Kun Riiskasta tullaan Rantakylään, oli ensimmäinen iso talo Jooseppi Torkkelin, toinen Toivo Henttosen, kolmas Tauno Patrakkan, neljäs Mikko Torkkelin, viides Juho Patrakkan, kuudes Arvi Vuohelaisen, seitsemäs Matti Mulin. Miten ne talot jakaantuivat?

Ensimmäinen talo: Hyttiäisen veljekset omistivat talon, veljekset Antti, Jussi, Matti, Tahvo ja Tuomas. Tyttö Mari möi osansa Tuomalle, Matti möi osansa Tahvolla. Sitten pojat jakoivat tilan. Kylän laitaan asettui Tuomas, sai tilasta 2/6. Siinä talossa viimeinen isäntä Jussi Tuomaanpoika (Sofin Jussi). Toinen talo: Jussi (setäJussi) 1/6 koko tilasta. Siinä oli lopussa isäntänä Toivo Orpana. Kolmas talo: Antti 1/6 koko tilasta. Neljäs talo: Tahvo 2/6 koko talosta. Siinä viimeksi isäntinä Jooseppi Torkkeli ja hänen jälkeensä Matti Vatanen.

Toinen iso talo: Henttosen veljekset, Heikki, Matti ja tyttö Katri. Jakoivat tilan kolmeen yhtä suureen osaan. Sitten Heikki möi osansa

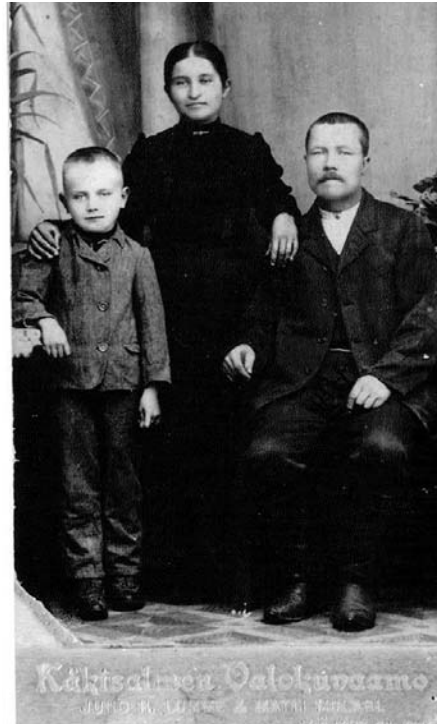
Tuomas Leppänen, syntyi 30. 6. 1860, kuoli 19. 2. 1936. Puoliso Anni Leppänen os Hietanen, syntyi 4. 5. 1858, kuoli 8. 11. 1933.

Mikko Torkkelille, Heikki jätti asunusoikeuden rakennuksiin, Katri möi osansa veljelleen Matille. Katrille jäi vaan noin kolmen hehtaarin tontti. Katrin jälkeen siinä asui Heikki Hyvösen jälkeläiset, siinä Henttosen pääpaikassa oli viimeksi Toivo Henttonen.

Kolmas iso talo: Tahvo Leppänen. Tahvolla oli poi-

kaTuomas ja tyttö Liisa. Liisa meni naimisiin Antti Javanaisen kanssa. Liisa sai 1/3 maata koko tilasta, Tuomalle jäi 2/3 tilasta. Sen paikan lopussa omisti Tauno Patrakka. Javanaiset möivät maat Konsta Mansikkamäelle. Javanaisille jäi asunusoikeus rakennuksiin.

Neljäs suuri talo: Heikki

Varpu Äikiä os Leppänen, syntynyt 9. 12. 1883, kuollut 22. 12. 1939. Poika Tommi, s. 1908, kuollut 1916. Oikealla Simo Äikiä.

Savolainen ja poika Jussi. Jussin kuoltua Mikko Torkkeli. Siitä talosta saivat osansa Sorvali, Lehtinen, Linqvist ja Mansikkamäki. Näiden kaikkien sukulaissuhdetta en tiedä. Linqvist möi talonsa lopussa Tauno Patrakalle.

Viides suuri talo: Leppäset omisti. Leppäsellä 2 poikaa ja 1 tyttö jakoivat tilan kol-

meen yhtä suureen osaan. Viimeksi Martti Kukko omisti yhden osan, Juho Patrakka yhden osan, Antti Patrakka yhden osan.

Tuomas Leppänen oli Rantakylän patriarkka. Tuomas harjoitti vähän niinkuin pankkitoimintaa ja lainasi tarvitseville rahaa, tietysti myöskin peri korkoa.

Mutta sehän kuuluu asiaan. Erikoisesti moni Rantakylän poika kun aikoi mennä naimisiin, niin kävi kysymässä Tuomaalta luvan, saako mennä kihloihin. Jos Tuomas antoi luvan ja lainasi rahaa, niin sitten kihloihin. Tuomaan vaimokin oli kerran sanonut jostakin Rantakylän pojasta, että ei se vielä ole kihloihin mennyt, ei se vielä ole meiltä käynyt lupaakaan kysymässä.

Simo Äikiä oli kotivävy Leppäsellä. Tuomas ja Anni Leppänen möivät talonsa ja kaikki tavaransa Tuomaan ja Annin tyttärenpojalle Tauno Patrakalle. Simo Äikiä vietti viimeiset vuotensa Tauno Patrakkan perheessä Jämijärvellä.

Kuudes suuri talo: Pennasen veljekset Antti ja Jussi ja Matti sekä kaksi tyttöä. Tytöt läksivät Amerikkaan. Lähtiessään möivät osuutensa veljilleen Antille ja Jussille. Sitten pojat jakoivat tilan. Antti sai 2/5 tilasta, siinä asui viimeksi Arvi Vuohelainen, Jussi sai 2/5 osaa, siinä asui viimeksi Matti Ukkonen. Matti sai 1/5 osan. Matti möi tilastaan kansakoulun tontin.

Seitsemäs suuri tila: Matti Mulin. Mulinilla oli tyttö Katri. Tuli kylään Gapiel Hinkkanen, meni Katri Mulin kanssa naimisiin. Katri sai kotontaan 1/3 maata Mulin tilasta.

Toisessa päässä kylää oli 4 pienempää taloa. Niiden omistajat olivat Tahvo Vuohelainen, Aukusti Väyrynen, Juho Köninki ja Huho Pulli.

Sellaisia olivat Rantakylän talot ennen ja nyt, evakkoon lähtiessä.

Näitä muisteli Hyvinkäällä 30. 1.

TAUNO TORKKELI

Alakylän ja Kahvenitsan koulupiirin kyläkirja

Kyläkirjahanke tältä alueelta on lähtenyt käyntiin. Kirjoituksia ja valokuvia on jo jonkin verran koossa. Henkilö haastattelujen kautta on myöskin joitakin tietoja saatua, mutta lisää aineistoa tarvitaan. Vetoammekin entisiin koulupiiriläisiin ja heidän jälkipolveensa: Jos teillä on hallussanne mielenkiintoisia tietoja koulupiirin tapahtumista, kouluajalta, kylän tapahtumista, ihmisistä tai heidän harjoittamistaan ammanteista toivomme saatavan lisää tietoja. Myös-

kin niihin asioihin liittyvät valokuvat olisivat tervetulleita.

Tässä vielä osoitteet joihin tietoja voi lähettää: Erkki Pärssinen, Ruotsilankyläntie 239, 38300 Kiikka, puh. 03-513 5150, 0500 755 981, erkki.parsinen@surfeu.fi. Oiva Kaasalainen, Kannantie 7, 38210 Vammala, puh. 050-326 388, oiva.kaasalainen@kopteri.net, Orjo Pärssinen, Sarkiantie 169, 38300 Kiikka, puh. 03-513 5294, 050-599 4096. Kalevi Lappalainen, Kangasmaankuja 8,

38210 Vammala, puh. 03-514 1580, 040-732 4410. Arvo Pärssinen, Koivukuja 6 B 7, 38300, Kiikka, puh. 03-513 5028. Matti Ahvonen, Rinnekoiviston tie 68, 32740 Äetsä, puh. 03-513 3421, 050-566 1523. Irma Pietilä, Napanpolku 2, 38300 Kiikka, puh. 03-513 5991.

Alakylän ja Kahvenitsan asukastiedot ovat nähtävissä myös internetissä Nuorisoseura "Alakylän Pyrintö" sivuilla osoitteessa www.kopteri.net/koti/oiva.kaasalainen/Pyrinto (huom. Pyrin-

to-sanan ensimmäinen kirjain on iso P ja viimeinen on kirjain o eikä ö).

Etusivun ylälaudassa on linkki Talokartta- ja Asukastiedot sivuille. Asukastiedot - sivulla on myös palautuslomake, jonka avulla voi korjata ja täydentää asukastietoja kirjoittamalla talon n:o ja täydennystiedot lomakkeelle ja sen jälkeen painamalla Lähetä näppäintä. Tiedot välittyvät sivujen ylläpitäjälle ja päivittyvät Asukastiedot sivulle muutaman päivän viiveellä.

Puikkoisten kylän keskustan viljelyksiä.

20.2.2006

Vpl Pyhäjärvi-lehden tulevaisuus

Lehtemme ensimmäinen puolivuosisatainen taival täytti vuodenvaihteessa. Edessä on uusi taival ja uudet haasteet. Karjalainen siirtoväki oli jo tullessa sodan jälkeen 50-luvun alkuun, pääosin saanut omat sijoituspaikkansa ja hajaantunut ympäri Suomea. Silloin havaittiin ja koettiin todeksi se, että tietojen saaminen ja yhteydenpito entisten naapurien, ystävien ja kanssaisarien kesken muodostui yhä vaikeammaksi. Tällöin pitäjäsurojen, säätiöiden ja karjalaisjärjestöjen taholla nousi eteen kysymys oman tiedotuskanavan aikaan saamisesta. Tämä tilanne johti siihen, että monet pitäjäsäätiöt tai seuratyhtymät ryhtyivät julkaisemaan omaa pitäjä- tai seuralehtään. Tällä kertaa ilmestyy noin kolmekymmentä luovutetun alueen karjalaislehti-julkaisua.

Kurkijokelainen-lehti ilmestyy joka toinen viikko, muutamat lehdet kerran kuukaudessa, niin kuin tämä oma lehtemme. Monet lehdet ilmestyvät yhdestä kahdeksaan kertaan vuodessa. Kaikilla näillä lehdistä on kuitenkin yhteinen tavoite, olla yhdessä entisen menetetyt kotiseudun asukkaiden välillä. Lehtien tärkeänä tehtävänä on myöskin välittää tietoutta entisestä kotiseudusta, sen ihmisistä, tavoista ja elämästä. Myöskin nämä lehdet kertovat ja tallentavat tietoa miten karjalaiset ja heidän jälkipolvensa ovat menestyneet ja sijoittuneet tämän päivän yhteiskuntaan. Näiden tavoitteiden ja päämäärien toteuttaminen tulee jatkossakin viitoittava lehtemme tietä.

Kun saa luettavakseen esimerkiksi vanhoja lehtemme vuosikertoja havaitsee pian, mikä historiallinen aarreaitta sieltä aukeaa. Lehtemme tulisi edelleenkin näissä entisten aikojen tarkauksissa pyrkiä entistä suurempaan tarkuuteen ja todenperäisyyteen eikä suosiota saavuttaakseen liiaksi niitä värittää. Tietolähteet voivat joskus olla epätarkkoja, virheitäkin voi sattua, niitä voi pyytää anteeksi, mutta päämääränä pitää olla aina oikean tiedon välittäminen. Myös runsas kylä- ja koulupiirikirjojen, sekä laajalle levinnyt sukututkimusharrastus lisäävät arvokkaalla tavalla tietoisuutta menetetyistä Karjalasta.

Meidän tulee kuitenkin olla valmiit vastaanottamaan uusia haasteita ja uusiutumaan huomioon ottaen sen lukijakunnan, jolla ei ole enää omakohtaisia tuntemuksia menetettyyn kotiseutuun. Nuorempien kirjoittajien ja avustajakunnan avulla on mahdollisuus tarjota lukijakunnallemme lehteä, millä saadaan jälkipolvemmekin lukemaan ja kiinnostumaan lehdestämme. Nykyisen ja nuorentuvan avustajakunnan avulla meillä on oikeus nähdä ja toivoa lehdellemme hyvää tulevaisuutta edessä oleville vuosikymmenille!

ERKKI PÄRSSINEN

Sortanlahden kiertokoulu

Viime kuun lehden etusivulla oli kuva Pyhäjärvillehden ensimmäisestä numerosta, jossa oli valokuva Sortanlahden kiertokoulusta. Suoma Saarinen os. Talja soitti Korpilahdelta ja tunnisti muutamia koulutovereitaan. Julkaisemme nyt tämän kuvan hieman selvempänä.

Mutta sitten Suomen tunnistamat oppilaat. Takarivissä vasemmalla Kymäläisen Untero, kolmas Mäkisalon Kirsti, neljäs Pelkonen Hilka, toinen rivi Kauppisen Aira, Taljan Suoma, neljäs Kajanderin Matti, Suikkasen Heikki, Matin edessä Kauppisen Tuovi, hänen rinnallaan Kurosen Lauri, alarivissä Taljan Eero, Laulajaisen Helka, edessä Lampun Maija, mahdollisesti Mäkisalon Taina, Inkisen Tyne, Hovin Lahja, Lundenin Terttu ja Kajanderin Maija, mahdollisesti Pirosen Liisi ja Salme. Kiertokoulun opettaja Mandi Nuora (Pärssinen)

Ja Suoma jatkaa. - Kiertokoulua pidettiin Sortanlahden rukoushuoneella. Pukien päällä oli lankut, joissa istuttiin. Sitten kun kirjoit-

tiin istuimme lattialla, penkit olivat pulpetteina. Kivikynällä kirjoitettiin rihvelitaululle ja pois pyyhittiin sienellä.

Valokuvan oppilaista syntyi näytelmä

Karjalainen Nuorisoliitto julkaisi huhtikuussa 1997 lapsille sopivien näytelmien kirjoituskilpailun. Määräaikaan mennessä kilpailuun saapui 13 tekstiä, joista raati valitsi voittajiksi kaksi näytelmää.

Arvosteluperusteina pidettiin dramaturgista sujuvuutta, kuinka näytelmä käsittelee karjalaisuutta ja soveltuuko näytelmä lasten esitettäväksi.

Kilpailuun osallistui Suoma Saarinen. Hänen kirjoittamansa näytelmän nimi oli *Kiertokoulu ja lasten ajatuksia*. Muistipohjana Suomalla kirjoitettaessa oli tämä Sortanlahden kiertokoulu. Näytelmän lapset ovat Heikki, Tuovi, Eero, Aira, Salme, Liisi ja Kirsti. Ensimmäisessä näytöksessä lapset leikkivät Suomen kodin pihassa hiekalla Laatokan rannalla ja mietti-

vät koulun menoan. Seuraavaksi ollaan jo koulussa, joka kesti kaksi viikkoa. Sitten ollaan työssä ja viimein sunnuntai-aamuna Konevitsan kellojen soiveissa mieltään Konevitsaan.

Esittelevä näytelmäluetelo kertoo näytelmän tekstistä näin: - 4-sivuisen va-

paamuotoinen tarinakooste, johon sisältyy leikkejä ja loruja ym. kansanperinnettä. Kesto noin 20 min. Rooleja: opettaja, useita lapsia. Lisätietoja antaa myös Karjalainen Nuorisoliitto. Sopiva lasten esitettäväksi karjalais-tapahtumiin.

S.R.

Kiertokoulu

Kiertokoulu, Siitä se alkoi, Mandi pienille elämän ohjeita Sortanlahden rukoushuoneella antoi.

Koulua kesti kaksi viikkoa kerrallaan, kylä kylältä kulki vuorollaan.

Rihvelitaululle kivikynällä numeroita kyhättiin, kirjaimia kirjoitettiin ja kaikki yhdessä tavattiin.

Sienellä pois pyyhittiin, taas uudestaan aloitettiin. Lattialla istuttiin, lankkujen päällä kirjoitettiin.

Opeteltiin tavaamaan, laulamaan ja leikkimään, siellä sai alkeet elämään. Kätet yhteen liitettiin ja Jeesuksesta kiitettiin.

Näin on koko elämä ollut kiertokoulu, elämältä paljon saaneena voin vain kiittää kaikesta.

SUOMA SAARINEN

Itä-Karjala 12. 2. 1901

Kuollut jätiläinen. Viime viikolla kuoli Wiipurissa työmies Matti Tamminen, joka ruumiinrakennekseltaan oli oikea jätiläinen. Hän oli vattomann suurirakenteinen kaikissa suhteissa. Pää oli kamalan iso, rintakehä pelottavan laaja, jalat kuin pölkkyt ja kämmenet hyvinkin kaksi kertaa niin leveät kuin tavallisen miehen. Hän toimi ennen vanhaan monenlaisissa töissä. Mies oli kömpelö, mutta raskaimmatkin esineet olivat hänelle verrattain helpot liikutella. Laatikoida, joita liikuttelamaan tarvittiin 6-8 miestä, siirteli hän sanottavasti voimiaan jännittämättä. Myöskin junnustaustissa oli

hän paljon mukana entisenä junnutalaulun kultaisina aikoina. Töistä hänelle tavallisesti maksettiin kaksinkertainen palkka, sillä sen hän hyvästi ansaitsi. Ja tarpeen se olikin, sillä miehen ruokahalu oli suhteellisen hänen suuruuteensa. Kahden, kolmen miehen ravintomäärän hän hyvin tarvitsi. - Luonteeltaan oli hän hyvin juro ja hyvän sävyinen, mutta jos häntä kauan ärsytettiin, voi hän raivostua ja sitten oli hän hidas leppymään.

Alun toistakymmentä vuotta sitten oli vainaja painoa nostaessa saanut ohimovamman ja sittemmin oli hän kivuloinen kuolemaansa asti. Jonkun aikaa oli hän yvartijana konepajalla. - Tamminen

kuoli poikamiehenä. Naimisiin menosta ei hän tahtonut koskaan kuulla puhuttavan.

Vainajan ruumis vietiin Helsingin anatomia saliin.

Itä-Karjala 15. 2. 1901

Eläintauteja. Musakanlahden kylässä Pyhäjärven pitäjää on hevosiin ilmestynyt jotakin tuntematonta leviävää hevostautia. Tämän vuoksi on asianomainen eläinlääkäri määrännyt matkustamaan paikkakunnalle

Itä-Karjala 22. 2. 1901

Eläintautia. Pyhäjärven pitäjän Musakanlahden kylässä sairastuneita hevosi-

on eläinlääkäri käynyt tutkimassa ja huomannut taudin olleen vaikeanlaatuista päätauti, jonka parantamiseen leikkauksia oli tehtävä.

Itä-Karjala 8. 3. 1901

Eläintauteja. Pyhäjärven pitäjän kunnallislautakunnan esimies on läänin kuvernöörille ilmoittanut, että Pyhäkylän, Montruan, Valkeamäen ja Salitsanrannan kylissä mainittua pitäjää on hevosiin ilmestynyt jotakin tuntematonta tautia. Tämän johdosta on asianomainen eläinlääkäri määrännyt matkustamaan mainittuihin kyliin ottamaan selvää taudin laadusta ja ehkäisemään sen leviämistä.

Reino Äikiän kirjautuus Karjalaiset Huittisissa

Reino Äikiä on saanut valmiiksi 250-sivuisen kirjansa Karjalaiset Huittisissa. Teos on erinomainen tiivistelmä Suomen tapahtumista ja karjalaisten kokemuksista talvisodan alkamisesta aina tähän päivään saakka. Toisaalta Huittisiin tulleitten evakkokojen kertomukset ovat esimerkiksi satojen tuhansien muiden vastaavista elämänavaiheista.

Äikiä kertoo tallentaneensa kuulemiaan kertomuksia pöytälaatikkoon vuosien varrella, mutta erityisesti viimeisten kymmenen vuoden aikana nimenomaan kirjaa ajatellen.

- Viimeinen vuosi on ollut lopullista kirjan tekemistä. Sivumäärä kasvoi koko ajan, kun aineisto laajeni. Yhtenä syynä oli halu tehdä kirjasta sellainen, että muutkin kuin karjalaiset saisivat siitä tietoa, valaisee Reino Äikiä.

Puolitoista kuukautta ennen talvisodan syttymistä syntyneenä hänen muistikuvansa sotien ajalta ovat rajalliset. Niinpä kirjan tekemiseen vaikutti myös halu selvittää itselleen tapahtumien kulkua ja taustoja.

- Ensimmäiset muistikuvat alkavat jatkosodan ajalta Pyhäjärveltä, kun naiset las-

Reino Äikiän kirjassa on kansista alkaen puhuttelevia kuvia.

ivat venäläisten pommikoneita. Lapsen kokemuksissa monet evakkomatkoihin, Karjalan jälleenrakentamiseen 1941-1944 ja sodan jäl-

keiseen asutustoimintaan liittyvät seikat ovat olleet hämmärän peitossa. Halusin selvittää niitä sekä itselleni että lukijoille.

Lakeja ja aseiteita

Äikiä aloittaa kirjansa ajalta, jolloin talvisodan uhka

leijaili maamme yllä. Monille sodan jälkeen koulua käyneille aiheen arkuuden vuoksi täysin tuntemattomaksi jääneistä Suomen ja karjalaisten vaikeista vuosista kerrotaan suorasukaisen selkeästi. Kirjaan on tallennettu kummankin evakkoon tulon jälkeen laadittuja lakeja sekä poliitikkojen aseiteita. Huittisissa syntyneen Risto Rytin pääministeri ja presidenttikauden ajan suhtautumista karjalaisiin valaistaan lainaamalla hänen omia lausuntojaan. Myös Paasikiven asenne vuonna 1944 valmisteltuun maanhankintalakiin käy ilmi kirjan sivuilla. Veikko Vennamo ja Johannes Virolainen monen muun vaihtajan ohella saavat osansa kertomuksessa.

Kirjan sisältämä täsmällinen kuvaus Suomen sotaajan ja sen jälkeisten vuosien historiasta on tiivis mutta erittäin valaiseva. Sodan jälkeistenkin sukupolvien on helppo saada selkeä kuva tapahtumien kulusta.

Kirjoittaja keskittyy henkilökohtaisiin kokemuksiin kuvattaessa ensin Kaukolan evakointiin ja toisen lähdön jälkeen Huittisiin päätyneiden Vpl. Pyhäjärven ja Sakkolan karjalaisista ja heidän perheittensä vaiheisiin. Näiltä osin kirja liittyy sekä tekstiltään että noin 150 ku-

van välityksellä Huittisiin, kuten kirjan nimikin paljastaa.

- Kirjani on osaltaan kunnianosoitus kaikille eri tavoin sodan ja sen jälkeisissä tapahtumissa mukana olleille. Toisaalta toivon sen valaisevan paikkakunnan väestölle ja nuoremmille sukupolville sitä tuskaa mitä karjalaisväestö aikanaan koki, selvittää Äikiä vaikuttimiaan kirjan tekoon.

Huittislainen kantaväestö selväsi Äikiän omien tunteiden mukaan varsin hyvin 1200 karjalaisen tulosta. Joillakin muilla alueilla kokemukset ovat tietysti olleet toisenlaisia. Kirjan lopussa on kyllittäin laadittu luettelo 1.1.1951 Huittisissa asuneista siirtolaisista. Siihen mennessä jotkut paikkakunnalle tulleista olivat siirtyneet muualle, joten lista ei sisällä kaikkia Huittisiin tulleita.

Kaiken kaikkiaan kyseessä on kirja, joka antaa historiallisen katsauksen lisäksi hyvän kuvan maanhankinta- ja pika-asutuslakien synnyttämisestä ja toteuttamisesta. Myös kotiseudultaan lähtemään joutuneen siirtoväen uusien kotien rakentamisen ja vieraseen ympäristöön asettumisen tuskat ilmenevät kouriintuntuvina.

KULLERVO HUPPUNEN

Elämäkertakirja pyhäjärveläisestä soteleskestä

Lauantaina 28. 1. -06 vietettiin Hämeenkosken Seurassa paikkakunnalla harvinaista julkistamistilaisuutta. Kyseessä oli Aino Tuloiselan kirjoittama elämäkertakirja nimeltään *Aili Maria*. Kirjan päähenkilö Aili Sulosaari, o.s. Pulakka on syntynyt Vpl. Pyhäjärven Noitermaassa v. 1917. Vuodesta 1941 hänen kotipaikkanaan on ollut Hämeenkoski, ent. Koski Hl.

Kirjaa esitellessään Aino Tuloisela kertoi, että heillä on Aili Sulosaaren kanssa ollut yhteistä historiaa 50 vuotta. Kuunnellessaan vuosikymmenien aikana Ailin kerrontaa elämänsä vaiheista hän kerran sanoi tälle: "Sinusta saisi romaanin". Siihen Aili oli vastannut välittömään tapansa: "Senkös kirjoitat!" Nyt tämä, kirjoittamista harrastanut ja aiemminkin elämäkertakirjan julkaissut eläkkeellä oleva maalaistalon emäntä on saanut hänelle mieluisan työn valmiiksi. Esittelypuheessaan kirjan tekijä mainitsi vielä: "Olen saanut olla Ailin tunteiden tulkkii. Hän on antanut loimet ja kuteen, niistä olen saanut tehdä kankaan. Aililla on hämmästyttävän hyvä muisti. Päätös hänen elämänavaiheittensa kirjaksi saattamisesta oli yhteinen."

Kirjan luettuani voin vakuuttaa, että työ on onnistunut. Kudottu "kangas", tämä

Vasemmalla kirjan päähenkilö Aili Sulosaari vierellään teoksen kirjoittaja Aino Tuloisela.

Aili maria -kirja on napakkaa tekoa. Se on hyvin jäsenelty ja helposti luettava. Kirjassa on paljon tummia sävyjä, sillä Ailin elämässä on ollut suuria murheita lapsuudesta lähtien, mutta toki sieltä löytyy kirkkaita ja valoisiakin värejä. Mielestäni kirja kannattaisi tulla laajemminkin

tunnetuksi, sillä se on vaikuttava kertomus kaikesta siitä, mitä soteleski on joutunut elämässään kokemaan. Julkistamistilaisuudessa oli runsaasti osallistujia, ja siitä muodostui ohjelmineen ja tarjottuineen mieleenpainuva juhlahetki. Tilaisuuden juonsi Aili Sulo-

saaren naapurissa asuva oopperalaulaja Kalevi Koskinen. Hän myös säesti yhteislaulut. Paikkakunnan osajat, Kalevi Koskinen ja Anja Pitkälä sekä Aili pUlkkine olivat valinneet tilaisuuden henkeen sopivia nostalgisia lauluja ja runoja, joita he taitavasti esittivät, Kerttu Niuk-

Aino Tuloiselan teos Aili Maria.

heessaan, kuinka hän pitkän tuntemuksensa perusteella voi sanoa, että Aili on kirjan arvoinen. Hänessä on suomalaista sisua ja karjalaista, vastoinkäymisiä pelkäämättömästi elämänmyönteisyyttä. Lahden Seudun kaatuneiden Omaiset ry:n puheenjohtaja Maija-Liisa Numminkari oli ilahnutun siitä, että sotelesketkin huomataan ja heidän elämästään kirjoitetaan.

Juha Sulosaari, Ailin pojanpoika, esitti kirjan johdosta jälkipolven onnittelut isoäidilleen. Tilaisuus alkoi laululla Jo Karjalan kunnalla ja päättyi Hämäläisten lauluun.

Etelä-Suomen Sanomat ja Keski-Häme lehti olivat etukäteen huomioineet julkistamistilaisuuden ja tehneet Aili Sulosaaresta näyttävät haastattelut lehdistönsä. Kirjan kansikuvan on suunnitellut Anni-Helena Ranta, lukion äidinkielen lehtori Helsingistä. Hän on myös tarkistanut kirjan kieliasun.

Tätä Aino Tuloiselan kirjoittamaa Aili Maria -kirjaa myy Kosken Kirjakauppa Hämeenkoskella. Kirjan hinta on 25 euroa ja sitä on postitse saatavana osoitteesta Aino Tuloisela Lammintie 104, 16 800 Hämeenkoski, puh. 03-764 1782.

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Meeri Olga KIISKI

* 15. 3. 1935 Vpl. Pyhäjärvi
† 6. 1. 2006 Laitila

Kaivatun

**Reini ja Marja
Jari, Sanna, Sini, Susan,
Jasmin ja Jani
Teemu, Eliina, Robert ja Ada-Maria
Samu, Mirkku, Jessi ja Tessa
Raimo ja Aila
Matti**

**Vesa, Sabine ja Roosa
Elisa ja Juha
muut sukulaiset ja ystävät**

Me näimme voimasi vähenevän –
tiesimme lähtösi lähenevän.
Muistosi kaunis vie eteenpäin meitä,
vaikka sydän on täynnä kyneleitä.
Olet ansainnut unen rauhaisan
ja kiitoksen kaikkein kauneimman.

Siunaus toimitettu Laitilan kirkossa 27. 1. 2006.
Lämmin kiitos kaikille osanotosta.

Roomalaiskirjeessä on kehoitus: "Kunnioitakaan kilvan toisianne". Edellisessä raamatunkäännöksessä se lie-
nee monelle tutummassa muodossa: "Toinen toisensa kunnioittamisessa kilpailee keskenään."

Tämän kehoituksen käytäntöön soveltaminen on askarruttanut minua esimerkiksi Muhammedin pilapiirroskiistassa tai yhtä hyvin kotoisessa naispappeuski-
tassamme. Miten voimme kunnioittaa kilvan toisiamme?

Olen kuullut joskus tällaisen määritelmän siitä, mitä on ihmisen kunnioittaminen: Ihmisen kunnioittaminen on hänen ymmärtämis-

Vaativa kilpailulaji

tään hänen lähtökohdistaan käsin. Kunnioittamiseen ei välttämättä kuulu sen arviointi, onko toinen oikeassa tai väärässä. Se on pyrkimystä ymmärtää, miksi joku ajattelee tai toimii tietyllä tavalla. Se on vaivatun vuorovaikutukseen yrittämättä kääntymistä toista.

Mitä sitten tapahtuu omalle mielipiteelleni, jos ymmärrän toisin ajattelevaa? Täytyykö minun taipua hänen ajattelutapaansa? Tässä mielestäni voi soveltaa

vanhaa suomalaista sananpartta: "Arvaa oma arvosi, anna arvo toisellekin." Voin ymmärtää toista hänen lähtökohdistaan, mutta minulla on lupa arvostaa myös omaa näkemystäni omista lähtökohdista käsin.

Toinen toisensa kunnioittaminen sisältää myös sen, että eri tavoin ajattelevina tai toimivina ihmisinä säilytämme itsekunnioituksemme. Meillä on oikeus myös tarkistaa ja muuttaa mielipiteitä itsekunnioit-

tamme menettämättä. Käytännössä tarvitaan usein kompromisseja, joissa jokainen osapuoli joutuu luopumaan jostain ja joissa kaikki kärsivät mahdollisimman vähän.

Toinen toisensa kunnioittaminen on kieltämättä vaativa ja vaikea kilpailulaji. Se on kuitenkin yksi perustekijä ihmisten välisissä suhteissa. Uskon, että se on kansainvälisen rauhankin perusedellytyksiä. Taivaallisen Isän lapset on kutsuttu rauhantehtäjäiksi: "Jos on mahdollista ja jos teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien kanssa."

MIRJA TENKANEN

Lauri Juhana Viskari on poissa

ammikuun 3. päivänä 2006 illä päättyi Laurin elämä. Hän oli syntynyt Pyhäjärven Porsaanmäellä 7. 4. 1920.

Lauri oli lapsuutensa ja nuoruutensa murrosvuosina kärsinyt raskaan työn raata-
kseksi. Hän joutui parhaassa nuoruudessa suorittamaan raskaita työtehtäviä, jotka eivät olleet hyvinkin sopivia. Lauri kehittyi siten, että peräänantamattomaksi puurtajaksi. Monenlaista käsityötaitoja tarvittiin, joita Lauri oppi ja käytti jo hyvin nuorella iällä. Näitä nuorena opittuja taitoja hän joutui tarvitsemaan koko elämänsä ajan.

Työn ohessa jäi urheilunarrastuksillekin aikaa. Häällä oli lahjakkuuksia muutamien urheilusuorituksiin ja kilpailuihin Porsaanmäellä. Normaali elämänsä päättyi hetkessä. Talvisota alkoi, Lauri liittyi Is-joukkoihin, joiden tehtävänä oli taistella ja estää desanttien ilminta rintaman takana. Hän alkoi uusi sota – Jatkosota. Sodan alkaessa Lauri joutui

Lauri Viskari.

välittömästi rintamajoukkoihin. Hän haavoittui sodan alkupuolella 1941 selkään, reiteen ja takaraivoon. Sotasairaalassa hän toipui siinä määrin, että hänet ko-

menettiin takaisin rintamajoukkoihin. Sota jatkui. Laurin sotakokemukset olivat erittäin kovia. Sodan loppuvaiheessa 1944 hän osallistui Karjalan Kannaksen raskaisiin torjuntataisteluihin Talin rintamalahokolla. Näissä taisteluissa hänen kuulonsa vaurioitui pahoin. Hän kertoi sodan jälkeen, että eräässä vaiheessa hän oli täysin kuuro 4 vuorokautta. Vähitellen kuulo alkoi palautua, mutta ei ennalleen.

Sotien jälkeisinä vaikeina aikoina aloitettiin uutta elämää rakentamaan Huittisissa Sammunkylässä. Lähes tyhjistä lähdettiin alkuun. Vähän kerrallaan elämä lähti hitaasti liikkeelle. Uskottiin hartiavoimiin ja parempaan huomiseen. Tärkeänä osana uuden elämän rakentamisessa olivat kodin ulkopuolella tehdyt ansiotyöt – metsätyöt talvisin ja rakennustyöt kesäisin. Näihin tehtiin Lauri paneutui täysillä voimavaroillaan. 1950-luvulla vanhempamme luovuttivat maatilan Laurille. Lauri alkoi saattamaan tilaa

tuottavaan kuntoon. Raskas työ ja uuttera yrittäminen alkoivat tuottamaan tuloksia. Lauri avioitui 1950-luvun alkupuolella huittisilaisen Hanna Jokisen kanssa. Avioliitosta syntyi kaksi tytärtä.

Laurin voimat alkoivat vähitellen ehtyä. Hän ei enää jaksanut maatalan raskaita ja vaativia toimintoja suorittaa täysipainoisesti. Monet sairaudet iskivät. Lauri oli palautunut.

Hän luovutti puolisonsa Hanna kanssa tilan uudelle sukupolvelle, tyttärelleen Annelle ja vävyilleen Ari Hongistolle 1990-luvulla. Anne ja Ari jatkavat Laurin ja Hannan viitoittamaa elämäänsä sarkaa menestyksellisesti. Lauri ja Hanna muuttivat Lauttakylään palvelutaloon viettämään ansaittuja, huolettomia vanhuutensa päiviä. Kohtalo vielä kolhaisi Lauria. Hänen puolisonsa Hanna kuoli 1998.

Lauri oli aatteellisesti syvästi isänmaallinen. Sotajätit pysyvät jäljet hänen sielunsa sopukoihin. Hän toi

selkeästi esille sinivalkoiset ajatuksensa, joista hän ei antanut periksi missään muodossa. Parhaina päivinä hän osallistui aktiivisesti sotaveteraanien järjestötoimintaan Huittisissa.

Laurin siunaustilaisuus oli Huittisten kirkossa 22. 1. 2006. Siunauksen toimitti pastori Pete Hokkanen. Siunauspuheessaan hän kertoi herkin sanoin Laurin monivaiheista elämänsä ja hänen sodan kuin rauhan toimissa. Siunauksen aikana sotaveteraanien ja sotainvalidien lippuvartio soitti kunnianosoituksensa Laurille. Omaisten, sukulaisten ja ystävien kukkatervehdysten jälkeen sotaveteraanit, sotainvalidit ja sotainvalidien naisjärjestö jättivät kukkatervehdyksensä Laurille-kuoro kajautti Laurille "Veteraanin iltahuuto"-laulun. Laulun aikana lippuvartio suoritti jälleen kunnianosoituksensa. Useamman poskipäät kostuivat liikutuksen kynneliin. Laurin viimeinen matka oli alkanut. Kirpeässä pakkas-
säässä Lauri laskettiin hau-

dan lepoon puolisonsa Hanna viereen. Hautakumpu peittyi kukkien loistoon. Muistotilaisuutta vietettiin Huittisten seurakuntatalissa. Tilaisuudessa oli musiikkiesityksiä, mm. Lauluveljet esiintyi. Laulettiin yhteisesti tilaisuuteen valittuja virsiä. Pastori Pete Hokkanen ja rovasti Eino Lehtisaari puhuivat kunnioittavien sanakääntein Laurin elämästä ja hänen synnykylänsä Porsaanmäen luonnon kauneudesta.

Puheenvuoroja käytettiin, joissa muisteltiin Laurin arvokasta elämää hyvinä ja huonoina aikoina. Tilaisuudessa luettiin saapuneet osanottoadressit. Saattoväelle tarjottiin runsas pito-pöytä. Tilaisuudessa oli noin 80 henkeä. Laurin muistoja jäivät kunnioittamaan tyttäret perheeseen, sisar ja veljet perheeseen, sukulaiset ja ystävät. Kaikkivaltias siunatkoon Laurin ja hänen elämäntyönsä sekä suokoon hänen levolle ikuisen rauhan.
JAAKKO VISKARI

Meeri-sisaren muistolle

skomme Meeri Olga Kiiski syntyi vuonna 1935 Pyhäjär-
ellä Laatokan rannalla Yllä-
ppäällä. Vanhemmat Aina
s. Laulajainen ja Robert
Kiiski. Perheemme muutti
vuonna 1949 Laitilaan, missä
Meerikin on asunut. Hän ei
koskaan käynyt eikä halun-
ut lähteä syntymäseutuun
siunamaan.

Viime vuoden maaliskuus-
sa hän vietti 70-vuotispäiv-
än Ravintola Laitilan Kievas-
sien sukulaisten ja ystävien
muistokirjassa Silloin hän oli vielä
nuori ystäviensä tapaami-
sessa. Hän sairasti imusol-
uikesyöpää, mihin hän kuoli
viime joulukuun 11. päivänä. Siun-

Meeri Kiiski 70-vuotispäivänään.

ja Matti sekä veljien pojat Jari ja Teemu ja Vesa kantavat

60. Muistotilaisuus pidettiin Laitilan seurakuntatalolla

Meeri Olga Kiiskan muistolle

Meeri Kiiski syntyi 15.3.1935 Vpl. Pyhäjärven Ylläppään kylässä. Muistan hyvin Meerin aivan vauvasta lähtien. Meerin ollessa vain kahden kolmen viikon ikäinen me yhdessä siksoni Selman kanssa teimme ensivierailun uuden naapurin luokse. Uusi tulokas nukkui autuaan onnellisena äitinsä vieressä kun saimme mummolta luvan mennä kamariin tyttöä katsomaan.

Sitten 1939 syntyi talvisota ja se tiesi myös sitä, että meidän kaikkien piti lähteä kotoa pois. Kiiskin äiti lähti mummon ja kolmen pienen lapsensa kanssa. Sitten vuonna 1942 saimme vihdoinkin palata takaisin kotiin Karjalaa ja siellä taas tapaamme yhteistä elämää

ten oli jo valmiina ns. reikäjaku. Pieni lapsi asetettiin istumaan jalat reistä sisään ja niin pienen lapsen oli siinä turvallinen olla. Myöhemmin sitten kuljit tuon reikäjakan kanssa ympäri suurta tupaa.

Sitten 1939 syntyi talvisota ja se tiesi myös sitä, että meidän kaikkien piti lähteä kotoa pois. Kiiskin äiti lähti mummon ja kolmen pienen lapsensa kanssa. Sitten vuonna 1942 saimme vihdoinkin palata takaisin kotiin Karjalaa ja siellä taas tapaamme yhteistä elämää

tää, nyt lopullisesti. Laatokka, jonka hiekkarannalla me kylän lapset saimme yhdessä leikkiä, jäi varmasti meidän lapsienkin muistoihin. Meerin evakotailu päättyi Laitilaan. Viime vuonna lapsuudenystäväni Meeri saavutti 70 vuoden iän ja saimme osallistua veljiensä ja sukulaistensa kanssa merkkipäivän viettoon. Saimme rauhassa jutella ja puristaa toistemme kättä.

Nyt olimme 27.1.2006 saattamassa Meeriä viimeiselle matkalle sukulaisten ja ystävien kanssa

a Tolkkila syntyi Vpl. Järven Jaamassa 1913 Juho ja Helena Tolkkilaisen yhdeksäntenä lapsena.

Siitäntyttytöläpsille aioulutielle,kierto- ja ripulu jäivät ainoiksi. Työn t olivat tärkeämmät ja maalaiskodissa oli palveloivn lioittelemta sahe olivat kaikki työn areita.

ma-tädilleni tulivat tuini aivot kuin ohjakasasi tarttua auraan ja aspuihin.

kkia näitä taitoja hän elämässään tarvitsi. kuussa 1939 hänen oli ävä lapsuuden tantee. Työ vei karjan kuljettajaapamäelle, sieltä löyöjojat karjalle sekä työä Selmalle. Sodasta vanunut enonikin oli vähän suuressa talossa renkiidettiin tärkeänä karjanmistä, uskottiin Karjalaluuseen.

sin oli Selman elämäntääräty. Hän avioitui o Tolkkilan kanssa. o kantoi sodassa saatuummojaan ja kuoli v. Lyhyeksi jäi yhteinen . Erkki-poika oli puoli-

vuotias isänsä kuollessa. Selma oli koditon evakko, sotaleski ja yksinhuoltaja. Omaiset olivat kaukana, heistä ei ollut turvaa. Harvoin olen nähtynyt lohduttomampaa itkuuta kuin äitini tullaessa Jaakon hautajaisista ja toistelllessa: "ko miun pit jättää Selma siskoin sin"

Silloin kun suru on syvin annetaan apua. Selmalle löytyi työpaikalta Hanna-ystävä. He olivat vuorotyössä ja hoitivat yhdessä Erkin. Selma kertoi, että tiet olivat lumessa talviaamuina, kun hän lapsi käsiavarella kaveli klo 7.00 työpaikan portille, nukuva lapsi pääsi toiseen syyliin. Selma sanoi, "Hanna oli Erkille toinen äiti".

Selma on ollut rohkea ja omatoiminen. Oman kodin hyvin hoidettu kasvimaahan antoi satoa, kukat loistivat joka puolella. Hyvä oli asua riipakoiuvjen katveessa. Läheiset metsät tulivat tutuiksi, marjoja ja sienä riitti

Erkki varttui mieheksi ja valmistui ammattiin. Hän oli erittäin kätevä. Työpaikka oli lähellä kotia, aamuisin lähti töihin äidin laittamat eväät kainalossa. Kaunis kesämökki antoi touhua vapaa-ajalle.

Selma Tolkkila.

Mutta vielä eivätkin Selmalta surut loppuneet. Erkki menehtyi onnettomuudessa 50-vuotispäivänsä aikoihin. Monesti olen miettinyt, mistä Selma sai voimaa tämän kaiken kestää. Ovatto uskoavaisen äidin virret ja Raamatun sanat olleet voimana. Usein hän niitä toisteli. "Ykskää hiuskarva ei katoa Luojamme tietämättä".

Voimat ehtyivät, omakotitalossa oli vaikea asua. Sel-

ma pääsi palvelutaloon, ystävät huolehtivat muutosta ja järjestelystä. Puhuiimme usein puhelimesta, hän oli tyytyväinen vanhus.

Viime syksynä pitkään kestänyt sairaus sai yliotteen. Voimat hiipuivat ja hän toivoi pääsevänsä kotiin. Armelias kuolema tuli 12.1.2006 Mäntän sairaalassa. Hoitajan mukaan oli kaunis, rauhallinen kuolema.

Selman siunaustilaisuus oli Vilppulan kirkossa 28.1.2006. Lapsuuden laulu "Maan korvessa kulkevi lapsosen tie" saattoi ystävien kantaman Selman valkoisen arkun kirkkoon. "Hänt' ihana enkeli kotihin vie".

Uruissa oli kanttori Pirjo Silvola ja siunauksen toimitti pastori Matti Salo. Pastori Salo ei ollut Selmaa tavannut, mutta ystävien kertoma välitti oikeudenmukaisen ja lämpimän kuvan tädistäni, toiset huomioon ottavasta, omatoimisesta ja sitkeästä ihmisestä, joka omalla työllään paransi ulkoista elämäänsä. Siunatessaan Selman pastori Salo välitti vahvan toivon ajatuksen, "tämä maallinen kotimme hajotetaan kerran, siellä on uusi

koti meitä odottamassa".

Haudalle laski ensimmäisen kukkavihkon Selman Emilia-sisaren tytär Raija. Maikki-sisaren lapset olivat muistaneet tättään kukkavihkoin. Vuosikymmeniä sitten Selma-täti sanoi minulle, "kun sinä Toini lasket kukat haudalleni, sinun ei muuta tarvitse sanoa kuin paljon kärsit, paljon kestit, viimein rauhan saavutit". Siinä seisossani tiesin, että sanat olivat kuin hänelle tehdyt. Hänellä oli Rauha. Uskolliset ystävät ja naapurit laskivat myös kukkatervehdyksensä.

Muistotilaisuus oli viihdyttävänä Kalliokaarteessa. Ruokavirren jälkeen nautittiin muistoateria. Meidän vanhusten ystäväjoukko on mennyt, niin myös Selman. Suuri Kaasalaisen suku on nyt pieni. Jaaman mäellä kasvaneita on jäljellä Nokiala asuva Emilia-sisar.

Tilaisuudessa monikymmenvuotiset ystävät muistelivat Selmaa naapurina arkipäivän askareissa, milloin halonteossa tai saunanlämmityksessä. Jokaisella oli iloista ja hyvää muistettavaa. Sanottiin, että Selma oli

hyvä äiti.

Omat muistoni Selma-tädistäni ovat yli 80 vuoden takaa. Hän veti minua kellossa Virolaiselle kiertokouluun. Hänen kanssaan sain juosta ensimmäiset nuoruuteni juokset, häneen luotettiin. Usein hän oli kotonani auttamassa, oli kuin isoisisko.

Muistotilaisuuteen osallistuivat pastori Salo ja kanttori Silvola. Harvoin olen nähtynyt seurakunnan työntekijöiden antavan noin paljon aikaansa. Kanttori lauloi virren 487, antoi sen sanat meille matkaeväiksi. Pastori antoi puheensa ja Seija, Selma-tätini hoivaaja ja monikymmenvuotinen ystävä oli kirjoittanut tätini viimeisistä vaiheista ja antoi muistoksi.

Tilaisuudesta jäi kaunis muisto, oli osattu tehdä Selma-tätini näköinen. Haluan kiittää tilaisuuden järjestäneitä, on suuri rikkaus, että Selmalle annettiin teidät ystäviksi ja naapureiksi. "Pankohon Jumala palkan kaikesta avustanne".

TOINI PELKONEN

Karjalaispojan taival laulajaksi Luojan armosta! Hannu Musakka viettää 80-vuotisjuhlavuottaan

Hannu Musakka omaa vahvan karjalaisen taustan. Olen mennyt isänsä Juho Musakka syntyi Pyhäjärven kirkonkylässä viitisadun alussa ja elänyt jutteli hänet Lappeenrantaan, missä avioitui Aili Rosvallin kanssa. Perheeseen syntyi aikojen kuluessa 5 lasta, joista Hannu Musakka on pitkäikäinen lapsenlapsi. Hän on ollut mukana ja vaikkei hän asunut Lappeenrantaan, missä hän syntyi Valon Tuohikotissa evakko-ikänsä loppuun saakka. Hän on kuitenkin kiusasi Hannu Musakkaa ja varsinkin kotipaikkana pitävänsä paikka Lappeenrantaan. Hietalankadulla joutui joutua jaloissa puretun tuntu juuretomaalta. Hannu Musakka on kiihtynyt, siellä, missä lapsuutensa vietti.

Hannu Musakka on ollut mukana ja vaikkei hän asunut Lappeenrantaan, missä hän syntyi Valon Tuohikotissa evakko-ikänsä loppuun saakka. Hän on kuitenkin kiusasi Hannu Musakkaa ja varsinkin kotipaikkana pitävänsä paikka Lappeenrantaan. Hietalankadulla joutui joutua jaloissa puretun tuntu juuretomaalta. Hannu Musakka on kiihtynyt, siellä, missä lapsuutensa vietti.

Hannu Musakka esittää Oskar Merikannon lauluja konsertissaan Juuan kotiseutujuhliissa Ellinpäivillä heinäkuussa 2005. Säestäjänä toimii Terho Marlo.

mistä on kotoisin!

Laulajan ura alkoi varsin nuorena, jonne Hannu Musakka oli muuttanut 1975 liikunnanohjaajan tehtäviin. Mieskuoro toiminta alkoi samana vuonna ja siihen liittytyään laulu sai uutta puhtia. Muutamien vuosien jälkeen kuoro osoittautuikin vain lähtökäskemäksi, koska Hannu Musakan ääni osoittautui kuoron liian vahvaksi ja voi-

"luulin tullessi laulamaan enkä hyräilemään!"

Tämä olikin hyvä lähtökäsky yksinlaulajan uralle! Koska laulaja tiesi, että äänivaroja on, kunhan vain saisi jalostettua ja laajennettua, hän hakeutui yksityisopilaaksi Seija Mikkosen oppiin. Seija työskentelee edelleen Sibelius-Akatemian Kuopion yksikön laulunopettajana ja on myös diplomiopettaja. Siinä

antoi mahdollisuuden hakeutua Joensuun konservatorioon yksinlauluopiskeluun ja tutkintojen suorittamiseen. Opettajanaan Hannu Musakalla toimi koko sen 8-vuotisen opiskelun ajan laulunlehti, dipl.- ja oopperalaulaja Rauno Keltanen.

Opiskelijensa ohessa Hannu Musakka osallistui myös muille laulukursseille opettajanaan mm. Olavi Hautsalo ja Tom Krause.

Vuosikymmenten myötä Hannu Musakka on esiintynyt Suomessa ja ulkomailla perhejuhliissa, erilaisissa tilaisuuksissa sekä pitänyt lukuisia hengellisen musiikin konsertteja ja Merikantotiloja.

Kirkot ja hyvin suunnitellut konserttisalit ovatkin parhaita paikkoja Hannu Musakan kantavalle, laajalle ja soivalle äänelle. Äänialaa onkin kertynyt lähes 3 oktaavia.

Laulajaa säestäi Mouhijärven kanttori Lasse Rajalampi.

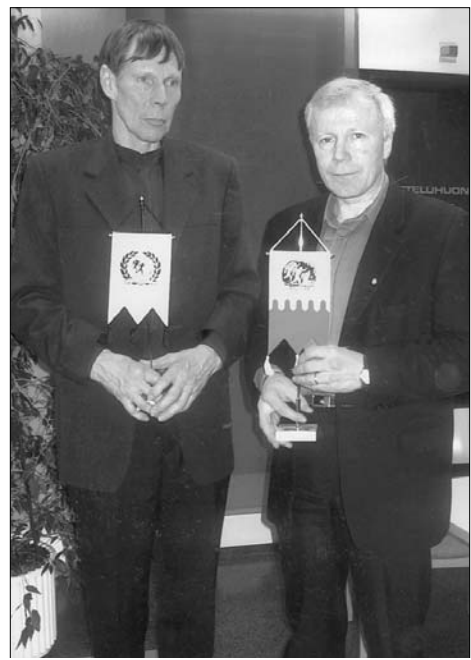
Tervetuloa kuuntelemaan ja hiljentymään kauniiden suomenkielisten hengellisten laulujen myötä. Tilaisuudet ovat sunnuntaina 26. 2.2006 klo 15.00 Mouhijärven kirkossa ja klo 19.00 Huittisten seurakuntakeskuksen Birgitta -salissa. Tilaisuuksiin on vapaa pääsy! Ohjelmaa myöskin konsert-

Pirkan Hiihto

-aina maaliskuun ensimmäisenä sunnuntaina

Järjestyksessään viideskymmenestoinen Pirkan hiihto hiihdetään tulevan maaliskuun viidentenä päivänä. Pirkan hiihdosta on tullut monelle vuoden tärkein liikunnallinen tapahtuma. Hiihdon tuloluetteloita selatessa siellä esiintyy paljon myös Pyhäjärveläisperäisiä nimiä, nyt jo kolmannessa

jopa neljännessä polvessa. Pyhäjärveläiset ovat sitkeitä myös ladulla. Tästä todisteena Hämeenkyröläisen Kari Kaasalaisen 40 hiihtoa ja Ikaalislaisen Matti Äijön 30 peräkkäistä Pirkan Hiihtoa. Viimetalvena, Pirkan hiihdon päätöstilaisuudessa "pojat" saivat hiihdon virrit todisteeksi urakastaan.

Muistot vaan jäävät

Muistelen vanhempieni Karjalan Pyhäjärveltä. He olivat kotoisin Pyhäkylästä ja lähin asema oli Noitermaa.

Isäni, Matti Sirkiä oili suutari, Matti Sirkiän poika. Isä jäi siskojensa, Riitan ja Marjin kanssa puoliorvoksi. Hän oli vasta yhdeksän vuotias, kun joutui paimenpojaksi maalaistaloon. Monien vaiheiden jälkeen hän suunnisti "Kultaa vuolemaan" Amerikkaan.

Sellä hän toimi Tyynenmeren kalastajana ja piti ruokalaa ym. Viisitoista vuotta kului, kun kotimaakävää valtasi ja Suomeen tulo tuli ajankohtaiseksi.

Nuorikko odotteli

Äitini, Emilia Leppänen, oli noin parinkymmenen ikäinen, kun isäni kosi, he kihlautuivat. Ikäeroa oli yli kaksikymmentä vuotta. Yhteisen kotinsa he perustivat Punkaharjun Putikkoon. Isä toimi lämmittäjänä And. Auvisen Sahalaistoksesta ja myöhemmin yövartijana, myöskin sodan aikana. Isän äiti, Liisa, muutti poikansa kanssa. Hän ehti olla jo toisen kerran avioissa, Paavo Kokon kanssa, ja jäi uudelleen leskeksi. Isä laitto Amerikasta äidilleen rahaa ja näin mummoni selvisi päivästä toiseen.

Mummoni eli pitkän elämän täällä Putikossa. Omasa kamarissaan hän sai muuttaa tästä ajasta Luojansa luo. Meitä lapsia syntyi vanhemmilleni kymmenen, viisi poikaa ja tyttöä. Yksi poika kuoli syntyessään. Me yhdeksän olemme vielä kaikki elossa. Isäni muutti

Tahvo ja Anni Leppänen (os. Immonen) Pyhäkylässä vuonna 1930.

96-vuoden iässä Vapahtajansa luo, omassa kodissaan Hyvinkäällä 1977. 1989 äitini jätti tämän maan 86-vuotiansa. Heidän esirukouksensa kantavat meitä vielä tänä-

kin päivänä, heistä kiittäen. Kirj. tytär, nuorimmasta päivästä,

HELMI (SIRKIÄ)
HUKKANEN PUTIKOSTA

Kukkojen Sukuseuran hallitus koolla

Perinteiseen tapaan Kukkojen Sukuseuran hallitus on kokoonnut Loppiaisen tiämissä. Nyt kokoukseen otettiin muutettiin hieman myöhäisemmäksi ja tällä kertaa kokous pidettiin 29.1. hallituksen varapuheenjohtajan Heikki Honkalan kotona Helsingin Herttoniemessä. Honkaloiden kodin 7-kerroksen ikkunoista avautui mahtavat näköalat Helsingin ylle. Kokouksen alussa vieraat pääsivät nauttimaan isäntäperheen sapattivuoden kokemuksien myötä kreikkalaisen lounaspöydän antimistä.

Sukuseuran hallitukseen kuuluvat puheenjohtajana Jari Kukko, varapuheenjohtajana Heikko Honkala, sihteerinä Paula Latva, rahastonhoitajana Reino Äikiä, jäsensihteerinä Anse Kämäräinen ja muina jäseninä Veikko Kukko, Arvo Kukko, Marja Kotsalmi ja Ruut Uusihakala viimeksi mainittu nyt ensimmäistä kertaa mukana. Seuran esimies Viljo Kukko oli lähettänyt kokoukseen tervehdyksensä.

Kokouksessa hyväksyttiin viime vuoden hieman miinukselle painunut tilinpäätös ja vuosikertomus. Alkanen vuoden toimintasuunnitelma

talousarvioineen oli käsitelty jo viime kesän sukuseuran yleisessä kokouksessa. Niinpä todettiin ja vahvistettiin se, että sukukokous ja juhla pidetään 9.7.2006 Kangasalla Äijälätalossa. Yksityiskohdat jätettiin juhlatuomikunnan, puheenjohtajien, sihteerin ja taloudenhoitajan, päätettäväksi. Sukukokouksesta tiedotetaan jäsenkirjeellä ja lehden palstoilla. Ainauutuinen kokouspaikka pysyvine näyttelyineen ennustee runsasta osanottoa sukukokoukseen.

Kokouksessa käsiteltiin jo vuoden 2007 talousarvion perusteet ja toimintasuunnitelma. Jäsenhankintaa tehostetaan ja jo kuluvan vuoden aikana pohditaan omien kotisivujen aikaansaamista yhteydenpidon helpottamiseksi. Sukuseura teki varsin onnistuneen sukumatkan Pyhäjärvelle kesällä 2004 ja jo tässä vaiheessa aloitettiin suunnitelmat sukumatkan tekoon vv. 2007–2008.

REINO ÄIKIÄ

Hallituksen kokouksen isännöinnistä vastasivat tällä kertaa Heikki Honkala yhdessä vaimonsa Saara Vaherjoki-Honkalan kanssa.

Viesti vuosien takaa

Vpl. Pyhäjärvi -lehteä on aina ilo lukea. Ovathan kaikki karjalaiset lehdet kuin "kosketuksia kotoa, kallihista Karjalasta". Monasti joku juttu nousee yli muiden tai koskettaa enemmän kuin joku toinen kirjoitus.

Nyt olin päässyt sivulle neljä saakka ja kuvaan Kirkonsanoma -otsikon alle. Sem Wahl!!! Minun uskonnonopettajani Kouvolan yhteiskoulusta. Kaipualla ajattelin senaikaista oppitunteja ja vaakaota opettajani. Sain uskonnosta jopa numeron 10. Olin "sopivaa maaperää". Mammani kuolemasta oli hieman yli vuosi ja elämäni kuului kiinteästi käydä taajaan kirkkomaalla hänen haudallaan. Nautin uskontotunneistamme.

Tekstissä jälkirjoituksena lukee: "Oheinen kirkonsana on kirjoitettu ja julkaistu lehtemme tammikuun numerossa 1956..." Juuri tuolloin tallasimme kumpikin saman koulun käytäviä, sillä olin aloittanut kouluni syksyllä 1955. Viime syksynä koulumme täytti 50 vuotta ja me ensimmäiset oppilaat muistelimme koulumme vaatimatonta kouluympäristöä ilman omaa luokkaa, ilman omaa koulurakennusta. Meidän evakkoutemme kesti siihen saakka, kun vahvistui tieto, että saamme lukion ja pääsimme jatkamaan "omaan koulurakennukseen", lyseolta vapautuneeseen vanhaan "puulyskään", mikä olikin sitten viiden vuoden evakkouden jälkeen kuin juhlaa, vaikka monia puutteita olikin. Kuitenkin senaikaisten opettajat antoivat meille hyvät pohjat elämäämme. Silloin ei tuotu esiin sitä, että monet miesopettajat olivat sodan käyneitä tai osalla opettajista olisi evakkomatka ta-

kana kuten meidän opiskelijoidenkin vanhemmilla. Niistä asioista vaiettiin. Monasti alkuun minullekin sanottiin, miksi puhut noin tai baarissa eväitä syödessä naapuripöydästä kuului, että tuo on evakko.

Nyt 50 vuoden jälkeen etsiessämme elossa olevia opettajia, tuli esiin heidän karjalainen taustansa. Samoin puhuimme avoimesti karjalaisista juuristamme. Niitä oli enemmän kuin nuorena tiesimme. Lisäksi avioitumisen, avioitumisen, kotiseutumatkoihin ja yleisen osallistumisen myötä Karjala ja karjalaisuus oli tullut kaikkien lähelle. Juuri tuossa tapaamisessamme se tuli vielä konkreettisemmin lähelle, kun luokkatoverimme, siirtokarjalaisten lapsi luki kilpikirjoituksensa "Viikon eväät ja villasukat".

Moni oli säilyttänyt kahdeksan vuoden vuosikertomukset, joista saattoi "luntata" vanhoja asioita, kun "atsalea iskee". Minulta on muuttojen myötä vuosikertomukset joutuneet parempaan talteen, mutta juuri tämän Vpl. Pyhäjärveläisen jutun luettuani löysin juuri vastaavan ajan kirjasen. Siinä kerrotaan mm.:

"Opetus koulussa on ollut ensimmäisenä lukuvuotena tuntiopettajien hallussa. Vain rehtorin toimi on vakainaisesti täytetty...Wahl, Sem, kirkkoherra, rovasti: uskontoa I A ja I B. 4 vkt.... Luetut oppimäärät. Uskonto. Auvisen-Holmströmin-Virkkusen Vanhan Testamentin lukukirjan alusta luettu Salomon aikaan asti. Kirkon katekismuksesta luettu I ja II pääkappale Lutherin selityksin.

PAULA PENTTILÄ

Kaasalaisen työt

Viime lehdessä esittelimme Kaasalaisen työt vauvaiässä. Oheisessa kuvassa vas. Virve Ahtee ja Kristiina Kaasalainen aikuisiässä.

Onnittelut Vpl. Pyhäjärvi-lehdelle

Vpl. Pyhäjärvi-lehti on pyhäjärveläisten oma äänenkannattaja. Se perustettiin pian sodan jälkeen kertomaan oman kotipitäjän ihmisistä ja kotiseudusta. Lehdessä tuli kotinsa menettäneiden yhdessä. Nyt lehti yhdistää myös eri sukupolvia.

50-vuotias Vpl. Pyhäjärvi-lehti on pitänyt yllä perinteitä ja historiaa. Lehdessä luetaan muistelmia, henkilökuvia ja uutisia tämän päivän elämästä, niin koti-Karjalassa kuin nykyisillä asuinsijoillakin. Perinteet ovat karjalai-

sen kulttuurin keskeinen voima. Niiden välityksellä kulttuuria siirretään, tehdään tunnetuksi ja uudistetaan. Vanhoihin ja uusiin perinteisiin tutustumalla uudetkin sukupolvet tulevat osalliseksi juuristaan, omasta pyhäjärveläisyydestään.

Nyky-ihminen rakentaa itseään useiden eri identiteettien varaan. Tämän lehden lukijoille pyhäjärveläisyys on osa heitä. Se antaa eväät ja näkökulman elämään. Karjalaisia pitäjäläisiä ilmestyy edelleen runsaasti ja

niitä luetaan sekä nuorten että vanhojen silmin. Identiteetin ylläpitäjänä ja luojana karjalaisilla pitäjäläisillä on tärkeä tehtävä. Siksi Vpl. Pyhäjärvi-lehteä ja muita pitäjäläisiä tarvitaan tulevaisuudessakin.

Onnittelemme sydämellisesti merkkipäivään vietävää Vpl. Pyhäjärvi-lehteä ja sen tekijöitä. Toivomme, että lehti kuuluu tulevienkin sukupolvien käsissä pyhäjärveläisyyden vaalijana ja Karjalan puolustajana.
KARJALAN LIITTO

Pakinat mieluista luettavaa

Jo varsin varhaisessa vaiheessa lehtemme ilmestyivät pakinat. Ukkojen Tarinanurkka, Hannon ja Tähyllijän palstat olivat varmasti alkuvuosien lehtien luetuimpia kohtia. Ilmeisesti Ukkojen Tarinanurkkaa kirjoittivat useat eri henkilöt. Nimi-merkkin Hannon ja Tähyllijän taakse kätkeytyi Vpl. Pyhäjärven Matiskalan kylästä syntynyt oelva filmaisteri Reino O. Kukko. Hän oli syntynyt 28.11.1914 Matti ja Maria Kukon perheeseen. Lapsetuutensa ja nuoruutensa päivät Reino vietti Pyhäjärvellä ja Matiskalassa. Käyttöön Salitsanrannan kansakoulun 1923-1927 hän suoritti keskikoulun oppimäärän kirjeopiston välityksin ja jatkoi opiskeluaan Käkisalmen yhteislyseossa kirjoittaen ylioppilaaksi v. 1936, suoritti fil.kand. tutkinnon Helsingin yliopistossa v. 1947 ja promovoitiin filosofian maisteriksi v.1950. Jo kouluaikana Reinon

olemuksesta paistoi halua nähdä ja ymmärtää suuria asioita tavanomaista enemmän. Hän näytteli mm. monissa rooleissa nuorisoseuran näytelmissä ja nuoruusvuosinaan oli myöskin aktiivurheilija Kaiuin riveissä. Vuonna 1937 Reino kierteli paljon Pyhäjärven eri kylissä muiden ylioppaialiden joukossa kooten kulttuuriperinnettä talteen. Hänen yhtenä harrastuksenaan oli myöskin valokuvaus ja hänen ottamia kuvia julkaistiin paljon Vpl. Pyhäjärven historiassa ja Vpl. Pyhäjärvi-kirjassa. Suurin osa valokuvista on lehtemme arkistossa edelleen käytettävissä lehden palstoilla. Reino Kukolla jos kellä oli parhaimpina miehuutensa vuosinaan hyvät lähtökohdat tuntea mahdollottoman paljon pyhäjärveläisiä. Hänen harrastuksensa pyhäjärveläiset suvat ja niiden tutkiminen toivat Vpl. Pyhäjärvi-lehdehen lukijoiden ulottuville ainutlaatuista luettavaa. Tähyli-

Reino O. Kukko nuoruuden valokuvassa Pyhäjärvellä yhdessä äitinsä Marian kanssa.

jän palstoilla käytiin monen nuoren pyhäjärveläisen sukujouret läpi aina 1800-luvulle saakka. Tämän kirjoit-

taja muistaa, kuinka tultuani valituksi säätiön asiamiehksi ja Vpl. Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajaksi, Rei-

no soitti ja tiedusteli muutamia asioita suvustani. Kun sitten lehti aikanaan ilmestyi saimme lukea mielenkiin-

toisesti isäni isoisan Mikko Pusan suvun alkuvaiheista ja siitä kuinka Mikon ainoa tytär Helena "otti" mieheksensä ja Rotjanlahden Mikkolan tilan kotivävyksi Aarpo Äikiän Ivaskensaaresta. Näin tapahtui monen kymmenen muun suvun kohdalla.

Ei ollut Reinon apuna silloin sukututkijoiden internetohjelmia eikä muita nykyajan apuvälineitä. Reino Kukko kirjoitti noilla sen ajan apuvälineillä Kukkujen Sukukirjan. Meille Vpl. Pyhäjärvi-lehden tekijöille Reino jaksoi jakaa neuvojaan lehti-juttujen teosta. Reino Kukko oli yhdessä vaimonsa Helvin kanssa maailmanmatkaaja ja saimme lehden palstoilla lukea monista matkoista mielenkiintoisia kertomuksia. Monet lukijat jäivät kaipaamaan niin nimimerkki Hannon kuin Tähyllijänkin palstaa.

REINO ÄIKIÄ

Asiamiehet Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä

Vpl. Pyhän-Säätiön hallintoneuvoston, hallituksen ja lehtiasiamieheksi hyväksytyjen pyhäjärveläisten yhteyden kokous pidettiin Kulo-veden seuratalossa 22 päivänä heinäkuuta 1956. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen lisäksi merkittiin kokouksessa läsnä olleeksi Eemil Hinkkanen, Reino Kukko, Matti Pakarinen, Antti Karjalainen, Juho Pärssinen, Antti Pohjolainen, Tauno Torkkeli, Vilho Tukiaiainen, Pekka Pulakka, Veikko Tenkanen sekä lehden vt. toimittaja Martti Tenkanen jotka kaikki olivat ilmoittaneet halukkuutensa ryhtyä Vpl. Pyhäjärvi-lehden asia-

miehiksi. Kokouksessa keskusteltiin keinoista lisätä lehden levikkiä. Ehdotettiin mm. säätiön hallitusta ottamaan kirjallisesti yhteyttä sijoitusalueen kuntien karjalaisseuroihin ja näiden kanssa yhteistoiminnassa kehittää niin lehden sisältöä kuin levikkiäkin.

Säätiön hallituksen kokouksessa 11. 11. 1956 päätettiin asiamiehille maksettavista palkkioista sekä päätettiin julistaa asiamieskilpailu, jonka palkintoihin varattiin 10 000 markkaa siten, että I palkinto on 3000 mk, II palkinto 2500 mk, III palkinto 2000 mk, IV palkinto 1500 mk ja V palkinto 1000 mk.

Ensimmäisessä asiamieskilpailussa Antti Karjalainen oli ensimmäinen saaden 85 tilausta ja seuraavina olivat Armas Kaasalainen 63, Armas Pärssinen 53, Reino Kukko 52 ja Hilja Matikainen 45 vuositilausta.

Vuoden 1958 asiamieskilpailussa todettiin jälleen Antti Karjalaisen voittaneen kilpailun 102 tilauksella ja seuraavina olivat Armas Kaasalainen 85, Reino Kukko 74, Hilja Matikainen 57 ja Matti Hinkkanen 53 tilausta. Nyt arvottiin myöskin viisi lohdutuspalkintoa joita saivat arvan perusteella Eino Kukko 39, Reino Hietanen 35, Kaino Rastas 24, Tauno

Torkkeli 20 ja Kauko Pakarinen 5 tilausta.

Näin lehden asiamiehet olivat vakinnutaneet työnsä lehden levikin lisäämisessä. Myösikin lehden toimittaja Martti Tenkanen ja myöhemmin Kauko Hämäläinen tekivät arvokasta työtä maakunnassa pitäjännumeroita tehdessään myöskin lehden levikin lisäämisessä.

Asiamiesverkosto uusiutui vuosien mittaan lähinnä luontaisen poistuman kautta. Uudetkin asiamiehet kävivät innolla käsiksi lehden markkinointiin. Niinpä esim. vuonna 1976 asiamieskilpailussa parhaiten menestyivät Matti Kukko

Vammalasta 241 tilausta ja seuraavina Lauri Pelkonen Helsingistä 214, Toivo Hinkkanen Kiikasta 79, Hilja Matikainen Siurosta 67 ja Ritva Salminen Huittisista 45 tilausta.

1990-luvulla lehden tilauskanta siirtyi pääsääntöisesti kestotilauksiin. Kotiseutumatkailu ja niistä kertominen oli omiaan lisäämään niin lehden sisältöä mutta myöskin uusia tilaajia. Vuosittaiset Vpl. Pyhäjärvi-julhat eri paikkakunnilla ja karjalaisseurojen aktiivisuus ovat pitäneet lehden tilauskanta yllä. Viime vuosien aikana monet nuoremmat ovat sukututkimuksen joh-

dsta löytäneet myöskin Vpl. Pyhäjärvi-lehden.

Lähdettäessä uudelle vuosikymmenelle lehden tilauskanta on vakiintunut 1700-1800 vuositilaukseksi. Luontaisen poistuman tilalle on ilahduttavasti tullut nuorempia tilaajia. Lehden levikkityö on silti edelleen jokaisena päivänä ajankohataista, sillä vieläkin kaikki eivät ole tietoisia lehtemme olemassaolosta.

REINO ÄIKIÄ

Lehden taloudenhoitaja vuodesta 1973 lähtien.

Vpl. Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajat vuosien saatossa

Säätiömme asiamiehen ja Vpl. Pyhäjärvi-lehden taloudenhoitajan tehtävät on yhdistetty yhdelle ja samalle henkilölle. Säätiön perustamisen aikaan (sääntöön vahvistettu 1948) ensimmäiseksi säätiön asiamieheksi valittiin tavallaan itseoikeutettuna entisen kotikuntamme kunnansihteeri ja kunnallislautakunnan esimies Vilho Toivaiainen. Säätiön kirjanpito ja juoksevien asioiden hoito oli siis tutuissa ja hyvässä käsissä. Niinpä oli luonnollista, että lehtemme alkutalouksella Vilho Toivaiainen kutsuttiin myöskin lehtemme taloudenhoitajaksi. Tilauslaskujen periminen ja lehden levikin lisääminen antoi taloudenhoitajalle runsaasti työtä. Moninaista postia lähtie lehtityön tiimoilta Toivaiainen Keuruulla sijaitsevasta talosta. Toivai-

nen siirtyi eläkkeelle v 1961, jolloin asiamieheksi ja lehden taloudenhoitajaksi valittiin säätiön hallintoneuvoston jäsen Armas Kaasalainen Huittisista. Niin säätiön kuin lehdenkin taloudelliset asiat olivat Kaasalaiselle tuttuja, sillä olohan hän pitkää toiminut säätiön luottamustehtävissä omaten lisäksi hyvät yhteydet Huittisten ja lähiseutujen pyhäjärveläisiin. Armas Kaasalainen aikana asiamieskilpailut tulivat entistä enemmän esiin ja yhteistyössä lehden vastaavien toimittajien kanssa lehden levikkityö tuotti tulosta.

Säätiön vara-asiamieheksi oli v. 1972 kutsuttu pankinjohtaja Reino Äikiä Huittisista. Vaikka karjalaisuus ja pyhäjärveläisyys olivat Äikiällä tuttua varsinaisen toiminta Pyhän-Säätiön parissa oli

Vilho Toivaiainen, Säätiön asiamies 1948-1961 ja lehden taloudenhoitaja 1955-1961.

vieraampaan. Kun Armas Kaasalainen v. 1973 siirtyi eläkkeelle allekirjoittanut astui remmiin. Aivan vierasta ei toiminta säätiössä ollut,

Armas Kaasalainen, Säätiön asiamies ja lehden taloudenhoitaja 1962-1973.

koskapa hänen itsensä oli vuosikaudet toiminut hallintoneuvostossa ja loppuajankoina tilintarkastajana. Kiitos yhteistyökkyisten luot-

tamushenkilöiden niin, säätiön hallituksessa kuin hallintoneuvostossakin olivat omiaan auttamaan ja opettamaan uutta toimihenkilöä. Myösikin hyvä yhteistyö vastaavan toimittajan Kauko Hämäläisen kanssa oli omiaan avartamaan ihmistunteen lehteen lukijoiden keskuudessa. Säätiön asiamiehen kuin taloudenhoitajan toimessa on tietokone ja sen kehitys viime vuosina ollut valtaisa. Niinpä viime vuosina asiamiesverkostosta on luovuttu ja kaikki tilaukset ovat nykyään kestotilauksia. Pankin aktiivisuus valvoo maksujen lähettämistä ja niiden maksamista. Osoitteenmuutokset kirjapainoon hoidetaan sähköpostin avulla. Lehden taloudenhoitaja joutuu myöskin vastaamaan jakeluhäiriöistä ym. lehden sään-

nölliseen tulon liittyvistä seikoista. Lehden taloudenhoitajan taholta on ilolla todettava lehden edelleen varsin hyvänä säilynyt tilauskanta.

Lehtiä luettavissa myöskin internetissä

Säätiömme omaa myöskin omat kotisivut osoitteessa w löytyy paitsi säätiötä koskevaa tietoa myöskin asiaa Vpl. Pyhäjärvi-lehdestä aina tilauskuponkia myöten. Kolmen viimeisen vuoden vuosikerran ovat arkistona nähtävissä ja tulostettavissa sivuilta. Toimittajien ja taloudenhoitajan yhteystiedot löytyvät myöskin sivuilta samoin varsin monet linkkiyhetydet Karjalan Liittoon, eri sukuseuroihin ym. karjalaisuutta ylläpitäviin tahoihin.

REINO ÄIKIÄ

Avoim kirje Kirsti Hirvoselle

Kiitos Kirsti, että olet kirjoillasi valottanut mummuamme ja vaarimme, Anni ja Esko Sepän ja isämme lapsuuden aikaista elämää Karjalassa ja evakkovuosilta! Olemme kaikki kiitollisia niistä asioista, joista meillä lapsilla ei ole ollut mitään tietoa ennen kirjojasi. On ollut upeaa lukea siitä pikkumiehestä, joka on ollut isämme. Puhumattakaan mummuttamme ja vaaristamme, joita emme ole koskaan edes tavanneet. Olet tuonut heidät elävästi mieliimme.

Olemme nähneet heidät vain muutamissa valokuvissa, mutta nyt voimme nähdä heidät elävinä mielikuvissamme. Kirjosi Arto, joka "oikeasti" oli isämme Esko, on ollut meille hyvin rakas ja läheinen. Hänen aikainen poismenonsa oli meille kaikille raskas. Nuorin meistä neljästä lapsesta oli vasta 14 ja vanhin 26 vuotias isän kuollessa. Isä olisi kyllä mielellään kertonut meille noista evakkovuosista, mutta eivät ne silloin kovin paljo kiinnostaneet. Mut-

ta karjalaisia olemme henkeen ja vereen joka sorkka! Sen isä meihin istutti, kuten viimeisimmässä kirjassasi kerrot. Vanhin meistä laulaa Nurmijärven Karjalakuorossa ja on ylpeä karjalaisista sukujuuristaan. Siis suurkiitos Kirsti-täiti!

MERJA WINSTEN,
IRIS KOIVUMÄKI,
JARMO SEPPÄ
JA AULI SILTANEN

Huittisissa juhlitaan

Huittisten Karjalaiset ovat aloittaneet ensi kesän Vpl. Pyhäjärvi-juhlien valmistelut toden teolla. Se voitoin todeta seuran kevätkokouksessa 9.2. Toripuodin kahviossa.

Toki juhlapaikat, lauantaina Muistojen ilta ja sunnuntai-juhlamessu Huittisten kirkossa samoin kuin ilmat ja päiväjuhla Kuninkaisten koulutuskeskuksessa, on varattu jo viime vuoden puolella. Samoin juhlapuhujat ja messun saarnaaja on valittu.

Erji ohjelmien yksityiskohdista hiotaan juhlaohjelmien nassa seuran puheenjohtajan Reino Äikiän johdolla. Hänen lisäksi juhlaohjelmien puolesta on kutsuttu Heikki Kiiski, Markku Evala, Merja Inkinen, Ritva Viskari ja Erja Kiiski. Hallitus, naistoimikunta ja koko seuran 170 henkinen jäsenistö ovat juhlien järjestelyssä mukana.

Juhlathan ovat heinäkuun 15.-16. päivinä. Vpl. Pyhäjärvi-lehden juhlista kertova julhanumero ilmestyy heinäkuun alkupäivinä. Kesäkuun puolen välin paikkeilla ilmestyy Vpl. Pyhäjärvi-lehden numerossa kerrotaan juhlayleisölle juhlien aika-aulat, majoitus- ja ruokailumahdollisuudet.

Huittinen on hyvien liikenneyhteyksien varrella ja paitsi omalla autolla juhliin voi mainosti saapua busseilla, sillä yhteyksiä eri suunnista on päivittäin useita kymmeniä. Rautateitse matkaavat joutuvat esim. Vamma-

lasta tulemaan loppumatkan 25 km bussilla.

Seuran puheenjohtajaksi valittiin kevätkokouksessa edelleen Reino Äikiä, sihteerinä toimii Markku Evala, varapuheenjohtajana Paavo Punkari ja rahastonhoitajana Jorma Kuronen. Naistoimikunnan kokoonkutsujana on Merja Inkinen.

Kevätkokouksessa käsiteltiin myöskin yhdistyksen sääntöjen muuttamista Karjalalan Liiton mallisääntöjen mukaisiksi, jossa muutosta on nimessä, joka muutoksen jälkeen on Huittisten Karjalaseura ry. Yhdistyksen yleisiä kokouksia pidetään uusien sääntöjen mukaisesti vuosittain kaksi ja myöskin hallituksen jäsenen lukumäärää pienennetään. Sääntömuutosta käsitellään vielä parin viikon päästä toisessa kokouksessa ja syksyllä toimitaan jo uusien sääntöjen mukaisesti.

Yhdistyskokouksen puheenjohtajana toimi Yrjö Inkinen ja sihteerinä Merja Inkinen. Kokouksessa käsiteltiin edellisen vuoden tilinpäätös ja toimintakertomus. Samoin hyväksyttiin talousarvio ja toimintasuunnitelma kulumassa olevalle vuodelle. Toiminnan painopiste on Vpl. Pyhäjärvi-juhliissa ja kolmen seuran yhteisissä tapaamisissa.

REINO ÄIKIÄ

Suvannon seudun sukututkimuspiirin kuulumisia

Piirin toiminta jatkuu kuluvanakin vuotena aktiivisena. Lauantaina 21.01. 2006 kokouksessa päätettiin seuravat kokoukset pidettäväksi Karjala-talon Galleria-salissa:

- lauantaina 08.04. järjestelyvuorossa sakkolalaiset,
- lauantaina 23.09. pyhäjärveläisten isännyydessä ja
- lauantaina 18.11. Rautaseuran vastatessa järjestelyistä.

- Kokoukset alkavat klo 14 ja päättyvät klo 17 mennessä.

Tämän vuoden kokoontumisissa kokeillaan ryhmätyötä tutkijoiden tietojen vaihdon parantamiseksi. Samoin pyritään saamaan yhteyksiä naapuripitäjien tutkijoihin.

Viime vuoden aktiivisesti vuoden 1818 henkikirja on saatu nyt myös Pyhäjärven osalta täydellisenä nettisivuille. Niitä voi tutkia osoitteessa www.sukuni.fi ja edelleen sukututkimuspiirit, Suvannon seudun sukututkimuspiiri. Toisaalta on Kansallisarkisto tuonut ja tuo-

massa henkikirjat vuoden 1818 lisäksi vuodesta 1825 alkaen viiden vuoden välein digikuvattuna kaikkien käytettäväksi. Osoite noilla sivuille on http://digi.narc.fi/digi. Avautuvalta sivulta napsautetaan sanaa: hakupalvelu. Avautuvaan Vapaasana-hakuun kirjoitetaan sana Henkikirjat.

Tätä kirjoitettaessa viimeinen valmiina oleva Pyhäjärven henkikirja on vuodelta 1880.

Tämän vuoden ohjelmaan kuuluu myös toukokuinen matka Suvannon seudulle sekä lokakuun alkupuolella osallistuminen suuren suosion saaneeseen "Kuulutko sukuuni" -näytelyyn Vantaalla.

Tulkaapa pyhäjärveläiset sukututkimuksen harrastajat mukaan toimintaan.

Erytisesti tässä harrastuksessa yhteistyö on voimaa nyt kun kokoontumisissa päästään ns. ryhmätyöväheeseen.

ANTERO PÄRSSINEN

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme maaliskuun numero

tehdään 16. 3. 2006.

Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 6. 3. 2006 mennessä.

Kuvataidetta Käkisalmesta - Menetetystä, Kaivatusta on Käkisalmi-säätiön kunnianosoitus Käkisalmelle ja sitä kuvanneille taiteilijoille. Kirja on ensimmäinen kuvataiteita esittelevä teos Käkisalmesta. 120 s.

Kirjassa esitellään taideteoksia 1500-luvulta nykypäiviin.

Tilaan ___ kpl Kuvataidetta Käkisalmesta
4 35 euroa + lähetyskulut.

Nimi

Osoite

Postinumero ja -konttori

1 .lk
postimerkki

Käkisalmi-säätiö/
Leena Kemppinen
Karjalantie 95
18600 Myllyoja

**Kirjaautuus
Karjalaiset Huittisissa**

270 sivua, 155 valokuvaa.
Sodanjälkeistä valtakunnallista asutuslain säädäntöä ja karjalaisen sekä paikkakuntalaisten elämää Huittisissa.
Kirjaa saatavana Huittisten Kirjakaupasta ja Reino Äikiältä
puh. 040 769 5775.
ISBN 952-91-9593-1

TAPAHTUMAKALENTERI

■ **VPL Pyhäjärvi-seura ry:n sääntömääräinen vuosikokous ja esitelmäilaisuus pidetään lauantaina 26.3.06 klo 13.00 Karjala-talolla Laatokkasalissa.** Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry:n asiamies Markku Kiikka esitelmöi mm. sotavainajien etsintätöistä ja tunnistamisesta ja vastaa aiheeseen liittyviin kysymyksiin.

Vuosikokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat sekä käsitellään toimintasuunnitelman muutoksen, marraskuussa vuosikokouksessa hyväksytyjen uudistusten mukaan. Lisäksi kahvittelemme ja seuraamme yllätysohjelmaa. Perinteisesti pidämme myös arpajaiset, jonne toivomme ystävällisesti tuotavan pieniä voittoja. Tilaisuuteen on vapaa pääsy ja sinne ovat tervetulleita kaikki pyhäjärveläiset ja pyhäjärveläisydestä tahi esitelmöitsijän aiheesta kiinnostuneet. Tervetuloa!

Johtokunta

■ **Evakkolapset ry.** kokoontuu 1. 3. 2006

Tampereen vanhassa kirjastossa kello 18. Tilaisuudessa käsitellään elämäntaakan tekemistä kuvina ja teksteinä. Toisena aiheena, lapsi evakkona, tunnemuistojen tallennus. Huhtikuun kokous 5.4. 2006 samassa paikassa. Silloin tutkija Anna-Kaisa Kuusisto-Arponen kertoo aiheestaan Paikatunnetta etsimässä: Suomen siirtokarjalaisten ja sotalaisten kokemuksia. Tutkimuksen rahoittaa Suomen Akatemia.

■ **Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerho** kokoontuu tarinatuokioon sunnuntaina 12. 3. 2006 kello 13.00 Vanhassa kirjastotalossa. Ohjelmassa yhteislaulua kerrontaa ja muuta ohjelmaa sekä kahvi. Tervetuloa uudet ja entiset jäsenet. Johtokunta kokoontuu kello 12.00.

Tiedoksi vielä puheenjohtaja Laila Innasen osoite on muuttunut. Uusi osoite Saarenavainonkatu 3 G 53, 33710 Tampere, puhelin 040-504 9135 (ei lankapuhelinta).

■ **Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon** maaliskuun kokous pidetään torstaina 9. 3. 2006 klo 13.00 alkaen Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahdessa. Tervetuloa myös uudet jäsenet.

■ **Lähde kanssamme Karjalaan.** Etelä-Karjalan Vpl. Pyhäjärvi-kerholaiset tekevät matkan Pyhäjärvelle 8.-10. 8. 2006. Majoitus Musakan lomarrannassa. Lähemme kahdella pikkubussilla, joihin mahtuu yht. 30 henkeä. Kuljettajina jo 10 vuoden kokemuksella Pyhäjärven matkailussa Taipalsaaren pojat Hongiston Jukka ja Pakkasen Juhani. Matkaohjelmaa vielä avoin. Teemme kylä-kerroksat ym. ohjelmat jokaisen toiveet huomioiden. Matkan hinta 205 euroa sis. matkat, majoitus puolihoitolla, viisumi ja vakuutus, tiedustelu ja ilmoitt. p. 044 080 4726 Esteri Uronen (Taimi Pasanen s. Leppänen (Tolsterniemestä) tytär). Soittele ja kerron lisää. Aurinkoista kevätalvea kaikille Pyhäjärvi-lehden lukijoille.

■ **Karjalaseurojen Satakunnan piirin**

Pilkkikipailut pidetään Vammalassa Kaalisaaren rannassa sunnuntaina 26. 2. kello 10-14. Sarjat: miehet, naiset, nuoret. Samassa yhteydessä suoritetaan myös Vammalan-Äetsän ja Huittisten seurojen välinen pilkkikipailu. Tervetuloa. Vammalan Karjalaseura ry

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

VPL PYHÄJÄRVI
SÄÄTIÖ

Vastaava toimittaja
Erkki Pärssinen
Ruotsilankyläntie 239
38300 Kiikka
puh. (03) 513 5150
erkki.parssinen@sufu.fi

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkapuh. 040 769 5775
fax (02) 566 218
reino.aikia@esanet.fi

Salme Rintala
Korkeemiätkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551
salme.rintala@netti.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrään Sanomat
Painopaikka:
Satakunnan Painotuote Oy,
Kokemäki